Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування відділення стаціонарного догляду для постійного проживання с.Облапи Центру надання соціальних послуг Дубівської сільської ради

10.08.2026

м. Луцьк, 2026

І. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19[1], 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 10.08.2026 групою НПМ здійснено відвідування відділення стаціонарного догляду для постійного проживання с. Облапи Центру надання соціальних послуг Дубівської сільської ради (далі – відділення, заклад).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Храновський Назарій Ігорович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Литвинчук Ірина Миколаївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Дмитрук Ірина Валеріївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Щесюк Оксана Вікторівна, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Відвідування проведено у присутності завідувачки відділення Клинової Людмили Петрівни.

Відділення знаходиться за адресою: вул. Незалежності, 102 а, с. Облапи, Ковельський р-н., Волинська обл.

Згідно з Положенням закладу, затвердженим наказом директора Центру надання соціальних послуг Дубівської сільської ради від 01.03.2023 №7, відділення є структурним підрозділом центру, яке утворюється для обслуговування 5 і не більш як 20 одиноких громадян, до якого на постійне проживання приймаються громадяни похилого віку, особи з інвалідністю (які досягли 18-річного віку), особи з невиліковними хворобами, хворобами які потребують тривалого лікування (з числа осіб працездатного віку на період до встановлення їм групи інвалідності, але не більш як чотири місяці), які за станом здоров’я не здатні до самообслуговування, потребують постійного стороннього догляду, соціального обслуговування, медичної допомоги і яким згідно з висновком про стан здоров’я не протипоказане перебування у відділенні.

Заклад розташований в одноповерховій будівлі, в якій функціонує Дубівська амбулаторія загальної практики сімейної медицини. Для безперешкодного доступу

до закладу для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення вхід обладнано пандусом і поручнями (фото 1). На прилеглій території знаходиться сад та розташовані місця для відпочинку підопічних.

У відділенні наявні стенди, на яких зазначена інформація про права і обов'язки отримувачів соціальної послуги та скриньки для звернень. Крім того, відповідна інформація продубльована в інформаційних листах, розміщених у кожній житловій кімнаті (фото 2) .

На день відвідування в закладі перебувало 13 підопічних (8 чоловіків, 5 жінок), з яких 3 лежачі. Усі підопічні відділення є дієздатними особами, 2 особи мають встановлену групу інвалідності.

Середня вартість утримання 1 особи за півріччя становить 25208, 00 грн.

Працівники закладу вчасно проходять профілактичні медичні огляди, що підтверджується особистими медичними книжками.

Усім мешканцям відділення надається амбулаторна лікарська допомога Ковельським міськрайонним територіальним медичним об'єднанням Ковельської міської ради Волинської області (надалі – лікарня), про що Центром 16.10.2024 укладено договір про співпрацю.

У відділенні наявна кімната-ізолятор, призначена для тимчасового відокремленого розміщення підопічних у разі підозри на інфекційне захворювання або необхідності їх ізоляції до отримання відповідної медичної допомоги.

Приміщення закладу обладнані засобами безпеки, орієнтування, отримання інформації для осіб із порушенням зору (фото 3)

Мешканці проживають в дво- та тримісних кімнатах (фото 4). Жінки й чоловіки проживають окремо. Вікна у кімнатах відділення не заґратовані. Підопічні забезпечені необхідним твердим та м'яким інвентарем, особисті речі зберігаються у шафах та промарковані відповідно до їх належності.

На нічне чергування у відділенні з підопічними залишається одна молодша медична сестра.

Відповідно до журналу обліку померлих станом на дату відвідування у 2026 році зафіксовано 2 летальні випадки внаслідок серцево-судинних захворювань.

За період ведення журналу обліку фактів виявлення тілесних ушкоджень випадків травматизму не зафіксовано.

У всіх підопічних закладу укладені декларації з сімейними лікарями, що дає їм можливість отримувати лікарські засоби за програмою медичних гарантій на 2026 рік. В медичній частині ведуться відповідні журнали обліку надходження та використання медичних препаратів.

З пояснень персоналу, ліки видають один раз на день. У разі необхідності надання медичної допомоги викликають невідкладну швидку допомогу.

На всіх підопічних розроблений індивідуальний план надання соціальної послуги «Догляд стаціонарний».

Заходи особистого догляду здійснюються за ширмою.

Під час відвідування перевірено формування, ведення та зберігання особових справ підопічних. Всі підопічні мають документи, що посвідчують особу.

Під час відвідування підопічні мали доглянутий зовнішній вигляд, були охайно одягнені, відкриті та зацікавлені у спілкуванні. У житлових кімнатах закладу забезпечено належний температурний режим, природне та штучне освітлення є задовільним. Працівниками закладу здійснюється прибирання спальних кімнат та приміщень загального користування. Підопічні забезпечені меблями, постільною білизною, одягом, підгузками, ходунками та кріслами колісними. Постільна білизна замінюється один раз на тиждень або частіше за потреби.

Наявні санітарні кімнати, одна з яких обладнана ванною, з поручнями, інша - спеціалізованим кріслом для приймання душу (фото 5, 6).

Ванні процедури підопічні приймають раз на тиждень, за потреби – щоденно.

Наявна кімната відпочинку та для зустрічі з рідними, яку облаштовано відповідними меблями (фото 7).

Приміщення відділення обладнано пожежною сигналізацією.

Для підопічних організовано чотириразове харчування та облаштовано їдальню, деякі з підопічних споживають їжу у кімнатах (фото 8). Наявне денне і перспективне меню.

У разі перебоїв з електроенергією у відділенні використовується генератор. Санітарно-гігієнічні приміщення відділення обладнані водонагрівачами (бойлерами), наявні пральна та сушильна машини.

Підопічним забезпечено можливість купувати речі (наприклад, для особистого споживання, використання) шляхом супроводу до магазинів, які розташовані поруч із закладом.

Групою НПМ проведено особисте конфіденційне спілкування з 7 підопічними та 4 працівниками відділення, оглянуто житлові й допоміжні приміщення, проаналізовано установчі та внутрішні документи закладу, вивчено особові справи підопічних.

Під час відвідування встановлено, що підопічні закладу отримують пенсію особисто та формально зберігають право розпоряджатися власними коштами.

Дозвілля організовано шляхом організації занять працівниками «Центру Життєстійкості». Регулярно працівники відділення організовують спільне читання преси, книжок, перегляд телебачення. У будь-який час доступні настільні ігри. Фізична активність реалізується через прогулянки по території закладу.

Скарг на неналежне поводження, якість догляду та умови проживання від отримувачів соціальної послуги не надходило. Також мешканці відділення повідомили про відсутність застосування до них будь-яких заходів фізичного або психологічного впливу.

Попереднє відвідування.

Відвідування відділення здійснювалося вперше.

ІІ. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У закладі відсутні захисні споруди (укриття) та будь-які обладнані підвальні приміщення, які мають забезпечувати можливість безпечного перебування підопічних у разі повітряної тривоги або обстрілів, що не відповідає вимогам пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198 (далі – Державний стандарт), абзацу другому підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185 (далі – Критерії), та Вимогам щодо утримання, облаштування та експлуатації об'єктів фонду захисних споруд цивільного захисту, затвердженим наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579.

У ході спілкування з підопічними встановлено, що під час оголошення сигналу «Повітряна тривога!» підопічні продовжують перебувати у житлових кімнатах. З пояснень персоналу встановлено, що на території закладу будується окремо розташована захисна споруда цивільного захисту (фото 9).

2. Вимоги протипожежної безпеки дотримано частково, оскільки вогнегасники зберігаються в шафах і кладових кімнатах та їхній строк використання є не повірений (фото 10). У відділенні наявний план евакуації та протипожежна сигналізація. Разом з тим, розміщення вогнегасників не відповідає вимогам пункту 6 Розділу 3 Правил експлуатації та типових норм належності вогнегасників, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15.01.2018 № 25 (надалі – Правила експлуатації вогнегасників), де зазначено, що переносні вогнегасники розміщують шляхом навішування за допомогою кронштейнів на вертикальні конструкції на висоті не більше 1,5 м від рівня підлоги до нижнього торця вогнегасника і на відстані від дверей, достатній для їх повного відчинення, або встановлюють у пожежні шафи пожежних кран-комплектів, на пожежні щити, стенди, підставки та спеціальні тумби.

Порушення права не бути підданим катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (стаття 28 Конституції України, стаття 3 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 1 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижуючих гідність, видів

поводження і покарання).

3. В посадових інструкціях працівників відділення відсутній пункт про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, що порушує вимоги статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 49 Конституції України, Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я»).

4. Групою НПМ встановлено, що у відділенні здійснюється зберігання лікарських засобів, у тому числі таких, що потребують дотримання спеціальних умов зберігання, однак належний контроль температурного режиму та інших умов, визначених виробником, не забезпечено. Також, медичний персонал закладу проводить ін'єкційні маніпуляції підопічним ліками, які знаходяться у мешканців за призначенням сімейного лікаря, при цьому заклад не має ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики, а відтак не є суб'єктом, уповноваженим здійснювати медичну діяльність, пов'язану із зберіганням та використанням лікарських засобів у процесі надання медичної допомоги. Ліки (інсулін, антибіотики) не зберігаються в окремо виділеному холодильнику. Виявлено лікарські препарати з простроченим терміном придатності. Деякі ліки (метформін, ібупрофен тощо) підопічні приймають самостійно та зберігають на приліжкових тумбах (фото 11, 12, 13). Зазначене свідчить про здійснення діяльності, що має ознаки медичної практики, без відповідної ліцензії, чим порушено вимоги пункту 15 частини першої статті 7 Закону України «Про ліцензування видів господарської діяльності» та Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 2 березня 2016 року № 285 .

5. У житлових кімнатах отримувачів соціальних послуг відсутні кнопки виклику персоналу, у зв'язку з чим підопічні були позбавлені можливості оперативно звернутися за допомогою у разі виникнення невідкладної ситуації.

6. У закладі не в повному обсязі забезпечено належну організацію питного режиму підопічних. Під час відвідування групою НПМ встановлено, що в загальному коридорі розміщено ємності з питною водою та індивідуальний посуд для її вживання, а підопічні забезпечені індивідуальними пляшками для пиття (фото 14). Водночас, зі слів працівників закладу, питна вода набирається з місцевого колодязя, при цьому документи, що підтверджують її якість та безпечність (сертифікат або результати лабораторних досліджень), під час відвідування не були надані.

Порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (статті 9, 26 Конвенції про права осіб з інвалідністю, Закон України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», статті 23, 7 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні).

7. Відповідно до пункту 11.9 ДБН В.2.2- 40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення» окремі санітарно-гігієнічні приміщення повинні бути обладнані тривожною сигналізацією. Кнопка сигналізації повинна передбачати можливість користування нею людиною, яка сидить у кріслі колісному (на унітазі або користується душем, яка впала і/або лежить у будь-якому місці на підлозі). У той же час, у санітарно-гігієнічних приміщеннях закладу тривожна сигналізація відсутня.

8. У відділенні перебуває 2 особи з інвалідністю, однак, в особових справах відсутні відомості про індивідуальні програми реабілітації даних осіб.

Варто зазначити, що індивідуальна програма реабілітації особи з інвалідністю є обов'язковою для виконання органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, реабілітаційними установами, підприємствами, установами, організаціями, в яких перебуває особа з інвалідністю, незалежно від їх відомчої підпорядкованості, типу і форми власності (стаття 23 Закону України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні»).

Порушення права на достатній життєвий рівень, що включає достатнє харчування, житло (стаття 48 Конституції України).

9. Групою НПМ встановлено, що продукти харчування у пансіонаті зберігаються в холодильнику з порушенням правил товарного сусідства та без відповідного маркування, що не відповідає вимогам статті 49 Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів». Порушення вищезазначених правил в холодильнику може призвести до перехресного забруднення, що збільшує ризик харчових отруєнь і порушує санітарні норми (фото 15, 16).

Інші порушення.

10. Під час відвідування штатний розпис Центру та відділення для ознайомлення не надано. З пояснень завідувачки відділення та в.о. керівника Центру надання соціальних послуг Дубівської сільської ради штатний розпис у них відсутній. У зв'язку з цим не було можливості перевірити фактичну чисельність штатних працівників, укомплектованість посад та відповідність кадрового забезпечення потребам підопічних. Інформація щодо чисельності обслуговуючого персоналу та зайнятих посад також не надана. Відомості щодо наявності вакантних посад відсутні.

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Дубівській сільській раді:

1.1. забезпечити контроль за додержанням прав підопічних;

1.2. вжити заходів щодо усунення наведених порушень прав осіб, яким надаються соціальні послуги зі стаціонарного догляду, а також причин та умов, що сприяють таким порушенням, їх недопущення у подальшій діяльності;

1.3. вжити заходів для облаштування укриття для підопічних та персоналу відповідно до вимог чинного законодавства.

2. Центр надання соціальних послуг Дубівської сільської ради:

2.1. укомплектувати усі приміщення відділення у достатній кількості вогнегасниками та розмістити їх відповідно до вимог п. 6 Правил експлуатації вогнегасників;

2.2. внести до посадових інструкцій усіх працівників відділення інформацію про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання;

2.3. забезпечити зберігання ліків відповідно до вимог чинного законодавства;

2.4. обладнати житлові кімнати та кімнати санітарних вузлів кнопками виклику персоналу;

2.5. забезпечити доступ підопічних до питної води;

2.6. забезпечити наявність індивідуальних програм реабілітації та ведення планів реабілітації осіб з інвалідністю, які проживають у закладі;

2.7. забезпечити контроль за продуктами харчування та організацією харчування підопічних.

Додаток: фотоматеріали на 4 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ:

Головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини **Назарій ХРАНОВСЬКИЙ**

Фотоматеріали

Фото 1

Фото 2

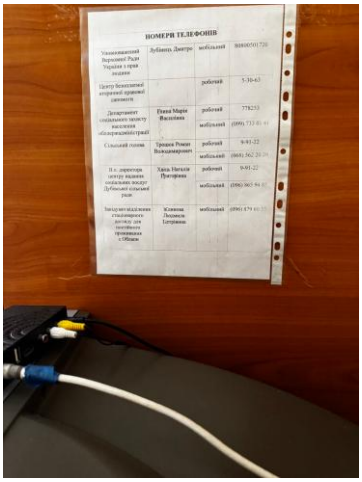

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Фото 6

Фото 7

Фото 8

Фото 9

Фото 10

Фото 11

Фото 12

Фото 13

Фото 14

Фото 15

Фото 16

